

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

**Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrto strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Svetovna vojna.

Avstrija — Rusija.

Na Karpatih so bili najhujši boji pri vzhodu v doline Ondave, Laborce in Unga, začeli so pa boji v preteklem tednu pojemati. Dne 15. aprila so naši vjeli v gorah 450 in ob reki Striju 268 Rusov.

Na Karpatih gre bojna črta sedaj nekako po vrhovih gorah. Od Zborova čez Stropko, Viravo, Teledoc, Zelö, kjer prereže cesto, ki drži v Cisno, potem čez Juhaslak, Patakófalú in severno do užoškega prelaza, nadalje severno od Tuholke, Slavskega, Rožanke k sedlu do Viškova. Do Užoka gre črta južno nekaj kilometrov od meje na ogrsko plat, naprej proti vzhodu pa sega precej globoko v gališko ozemlje. Na tej črti se je sesedla ruska ofenziva. Sem so bili vrgli Rusi od Premišlja 100 000 mož svežih čet in so silovito napadali naše in nemške armade. Hoteli so priti v Marmaros Sziget na Ogrsko. A vsi napadi po dnevu in po noči so bili odbiti; zadnje dni je bil, razen malega boja pri Nagy Polani, na celi črti mir. Od novembra do sem so Rusi žrtvovali na Karpatih pol milijona mož. Sedaj je vojskovanje onđi tudi skoraj nemogoče, ker se sneg topi in je vse na vodi.

Naši in Nemci so dobili v Karpatih novih čet, ki so izborno opremljene in so se onđi tudi že dobro izvežbale v bojih in delanju zakopov. Rusi so imeli v Karpatih toliko izgub, da je marsikak dan odpeljalo več sto vlakov same ranjence. Ker Rusi frontalno niso mogli prodreti, so poizkusili naše postojanke obiti. Tako je prišlo do bitk v zgornji dolini Ciroke, pri Nagy Polani, ki so trajale več dnij in nočij. Ta poizkus so Rusi plačali z več tisoč mrtvimi in ranjenimi vojaki in naši so dobili nad 3000 neranjenih

vjetnikov. V Karpatih se ruska ofenziva utegne izpremeniti v defenzivo.

Reko Prut so Rusi hoteli prekoračiti, pa so bili poraženi; imenitno so delovali naši 30-5 cm topovi.

V zahodni Galiciji so Rusi zadnji čas le slabo napadali, pričakuje se pa, da bode tu nastopila večja ruska moč, ker je na Karpatih izpodletelo. Tarnov je že več mesecev izprazen, na tej strani mesta so naši, na oni strani pa Rusi.

Naši so vjeli od velike noči do sedaj 10.000 Rusov. Vsega skupaj je pa ruska armada od začetka vojne do sedaj izgubila 90.000 častnikov, od katerih jih je bilo 71.608 ranjenih, 18.622 je pa mrtvih in pogrešanih.

Na Poljskem je bil pri Blogju vzhodno od Pjotrkova mal napad Rusov, pa so ga Avstrijci odbili.

Nemčija — Rusija.

Pri Kalvariji so okoli 15. aprila vjeli Nemci 1040 Rusov in zaplenili 7 strojnih pušk. Na Bialostok, kjer je križišče železnic, so Nemci vrgli 150 bomb.

Na Ruskem Poljskem se ceni vsa po vojni narejena škoda na 1.014 milijonov rubljev.

Nemčija v bojih na zapadu.

Male bitke so na zahodnem bojišču dan na dan, a odločitve ni nobene. Nemci so zopet bombardirali Reims. Pri Neuchapelle so prišli Angleži eno miljo naprej, pri Ypernu pa Nemci.

Rusija — Turčija.

Na Kavkazu je bilo nekaj manjših bojov, ki so baje imeli za Turke ugoden uspeh. Nemški general Goltz-paša je postal poveljnik prve turške armade, ki ima nalogo, da bo branila proti Rusom Carigrad. Tudi peti turški armadi,

ki bo branila proti Angležem, ako se bodo izkrcali, Dardanele, je poveljnik nemški general, Liman von Sanders.

Boji za Dardanele.

Pričakuje se nov napad na Dardanele, in sicer na suhem. Večja armada gre baje na 63. parnikih iz Egipta, kar se čudno sliši, ako se pomisli, da morajo Angleži pričakovati prihod Turkov čez Sueški prekop. — Mali turški torpedni čoln „Timur Hisar“ je prišel iz Dardanel in je potopil angleški transportni parnik „Manitou“. Ker so čoln preganjale druge angleške ladje, se ni mogel drugače rešiti kakor da se je zaletel na otoku Kiosu na breg. Grki so njegovo posadko vjeli.

Italija.

Italijanska vlada je zapovedala popisati vse tujce, ki se nahajajo na italijanskem ozemlju, in vse častnike, ki imajo žene tuje narodnosti. — Kralj je upokojil 9 starih in imenoval 24 mladih generalov. — Poslanec Pavia, predsednik društva, ki nabira prostovoljne doneske za zračno brodogradnjo, je izročil finančnemu ministrstvu 1.775.000 lir narodnega daru. Doslej je bilo v ta namen nabranih 3.680.150 lir. — „Giornale d' Italia“ je pisal, da na obalah Adrije ne sme biti slovanškega vprašanja in ne prostora za tuje ladje.

Rusija.

Na ruskem so črnovojniki iz let 1900 do 1915, ki še niso služili, poklicani pod orožje. — V gubernijah Radom in Kielce so Rusi prijeli vse Jude in jih odpeljali v notranjo Rusijo.

Bolgarija.

Genadijev pojde kot bolgarski poslanik v Pariz. Sedanji pariški poslanik Stančev pa odide v Petrograd. — Čudno je, da se Turki skrbno pripravljajo za napade pri Odrinu. Bolgarija bi

PODLISTEK.

Beli vrabec.

(Iz češčine priredil V. Hybášek.) (Dalje.)

Šele po deseti uri se je prigugal v sobo gospod Dolenc. Prstani so se svetili na njegovih rokah, zlata verižica se je lesketala na modernem telovniku, pod brado v ovratnici je gorel drag kamen, lasje so se svetili, oči zadovoljno bliskale, lica rdela... Kosce se je naravnost izgubljal, ginil je zraven njega; čutil je, da je ničla, gledal v tla in niti videl ni, ko je šel v mestno hišo, kako gosto so zasedena vsa okna in trgovine v posameznih hišah. Celo služkinje s torbami so postajale in oči vseh so bile uprte vanj. Župan se ponosno ozira krog sebe in po očetovsko govori s Koscem: „Kam pa to kaže, da bi si sami nesli kovčeg! Saj se ne bo pri nas izgubil; pošljem pozneje Trojana, da ga prinese — gotovo imate v njem črno obleko, smoking?“ — je zaupno polzvedoval, kajti jezilo ga je, da je bil Kosce tudi zjutraj v svoji sivi obleki.

„Tisto pa ne! Imam le nekaj zakonikov in drugih knjig, in najpotrebnejše perilo.“

„Ko boste dobili avizo, Vam bo moj hišnik vse pripeljal s kolodvora — le sporočite po Trojanu.“

„Ubogi Trojan,“ pomislil je Kosce in nekaj kakor sočutje je čutil s človekom, ki ga niti poznal ni; — na glas je pa rekel: „Ne smete

pozabiti, gospod župan, da sem bil doslej dijak, reven dijak, in se preživljal s prepisovanjem. Imam samo zabojo knjig; bom pisal po nje in tu vzamem v najem sobo z opravo.“

„Nimogoče“, obstal je gospod Dolenc v sredi trga, „saj ste vendar pesnik — mi smo samo radi tega“ — in zopet ni končal stavka. Kakor gospice, tako je imel tudi on svoje posebne nazore o pesnikih. Ni si ga ravno predstavljal s ščipalnikom in veliko pentljo pod vratom, a za gotovo je pričakoval, da se bo nekaj teh demantov, zlata in srebra, katerih so bile pesmi za časa njegove mladosti polne — zvenketalo tudi pesniku v žepu — a ta človek tukaj je najbrž reven ko cerkvena miš.

Že se je hotel dotakniti veseljačenja v dijaških krogih, da je pesnik najbrž v polni meri užival velikomestno življenje — a v tem se je spomnil, kako je sam sedanji župan in lastnik hotela — prišel sem pred leti s kovčegom v roki kot reven natak. Posmejal se je samo, potrkal Koscu blagohotno na ramo in pomenljivo dejal: „No, pri nas si boste kmalu opomogli, ko se le nekoliko razgledate. Vaša plača, šest sto — seveda kron, za začetek sicer ni velika, a sem in tja še kaj kane. Pri nas ni advokata in ljudem je treba marsikaj napisati, tudi dobavitelji mesta so dobri ljudje — saj boste videli. Mislim, da bo vaš postranski zaslužek znašal dvakrat ali trikrat več. — Toda pojdiva v hišo, da ne bova vzbujala pozornosti,“ — in je šel prvi po kamnitih stopnicah. Za njim je tudi Kosca objel hlad hodnika mestne hiše.

III.

„Slednjič sam,“ oddahnil se je iz polnih pljuč vsak dan proti večeru tajnik Janez Kosce, ko je odšel tudi Trojan in je zavladala krog njega globoka tišina. Čutil se je v tej samoti srečnega in zadovoljnega.

„Ali je to kakšen tajnik?“, zabavljaj je vselej v duhu mestni sluga, ko je odhajal Kosce iz pisarne; doma se je pa glasno in britko pri-toževal nad njim: „To je otrok, velik otrok, pa nič družega! Mislil sem, da bo kakor „Feld-bebel“ pri vojaki, oster fant, pred katerim se bo vse treslo v pisarni, ta je pa mehko človeče kakor vosek. Pravi mi „gospod“ Trojan in „prosim“ — vrag bi me vzel! Pošlje me kam — „če vam ni težavno“, tako začne in „hvala, lepa hvala“ — konča. Še skrbeti moram zanj, da lakote ne umrje. V gostilno ne gre, deklet ne pogleda, le v tiste knjige in popirje se zariva! In neumen je“ — mahal je z rokama — „vprašajo ga v pisarni, ko jim napiše cele pole: „Kaj sem pa dolžan?“ Postane rdeč kakor deklica in hitro dopoveduje: „O, prav nič; kaj mi boste dolžni!“ Od zdravnikovih mu pošljejo na stanovanje zabojček dragih smodk, pa on jih vrne, po meni jih vrne, jaz jih moram nesti nazaj in prositi oproščenja, „da gospod tajnik ne kadi.“ Peku Urbaniji je vrnil torto, „da nima sladkarij rad“. Mislil sem, da bo gospodično zadel mrtvoud! Trgovcu premoga je takorekoč vsilil denar za teh par centov, kar jih sam požge. Tudi ni sprejel steklenic z vinom od takega bogatina, kakor je trgovec Kožuh!“ (Dalje prih.)

rada dobila Odrin. Trojni sporazum bi rad ustregel željam Bolgarije.

Zepelini.

Angleži se silno boje, da bo večje nemško zračno zepelinsko brodovje priplulo nad Angleško in začelo metati bombe tudi na London. Angleži so iznašli novo strelivo proti zrakoplovom.

Romunija.

Romunija se pripravlja na vojno. Vpoklican je pod orožje letnik 1896. Sestavila se je tudi skupina gorske baterije. Moratorij je podaljšan za štiri mesece.

Egipet.

Iz Aleksandrije je odplulo 63 parnikov z zavezniškimi četami. Kam pojdejo, še ni znano.

Kitajska — Japonska.

Sporazumno z Japonsko so ruske čete zasledele kitajsko mesto Kažgar. Japonci so pa zaplenili kitajsko železnico v Šantungu.

Mehika.

V Veracruz so prišle štiri japonske ladje, dve križarki in dve topničarki. 4000 Japoncev se je izkrcalo na mehiškem ozemlju. V Mehiki framasonski vlada neusmiljeno preganjanje katoličane.

Boji v Afriki.

Čete južno-afriške unije so zasedle nekaj krajev v nemški jugovzhodni Afriki.

Avstrijski cesar je sprejel v daljši avdijenci ministrskega predsednika grofa Stürgkha in skupnega finančnega ministra dr. Körberja. Pri cesarju v avdijenci je bil tudi zunanji minister baron Burian.

Bolgarski car zopet sprejet v katoliško cerkev. Bolgarski car je pred leti dovolil prestolonasledniku Borisu, da je prestopil v pravoslavlje. Car je bil vsled tega izobčen iz katoliške cerkve. Letos o veliki noči je pa car od papeža dobil spregled od izobčenja, prejel je sv. obhajilo po katoliško in plovdivski škof Pejev ga je sprejel v katoliško cerkev.

V Lvovu je glavni guverner grof Bobrinski ukazal, da naj se v mestnih uradih poleg poljsčine rabi kot uradni jezik tudi ruščina. Prejšnji uradniki in odvetniki se ne morejo drugače preživljati, kakor da odpravljajo trgovine s sadjem in mesom.

Vojna v zraku. Ruski letalci se pogosto prikažejo nad našo fronto, pa tudi naši zrakoplovi letajo nad ruske postojanke. — Nad mesto Insterburg je ruski letalec vrgel štiri bombe. Napravil je nekoliko škode in ubil tri osebe. V okrajih Ostrolenka in Čehanov so pa nemški letalci vrgli 180 bomb. Več bomb so vrgli tudi v Varšavo in nekaj oseb ranili.

NOVIČAR.

Črna vojska od 18.—50. leta. Dosedaj so v Avstro-Ogrski pod črno vojsko spadali vsi za orožje sposobni moški, ki niso bili uvrščeni v armado, in sicer z začetkom onega leta, v katerem so dopolnili 19 let, pa do konca onega leta, v katerem so dosegli starost 42 let. V kratkem se bo na razglasil nov zakon, s katerim se bo raztegnila črnovojniška dolžnost za devet let in se bo tedaj začela z novim letom tistega leta, v katerem bo kdo postal star 18 let, končala se bo pa s koncem onega leta, v katerem bo dopolnil 50 let. Dosedaj je bilo 24 letnikov črne vojske; prvi poziv je obsegal letnike od 19.—37. leta, drugi pa one od 38.—42. leta; tedaj je prvi imel 19, drugi pa pet letnikov. Po novem zakonu bo pa prvi poziv obsegal vse dosedanji prvi in drugi poziv, in bo štel 25 letnikov; torej fante in može od 18.—42. leta. Drugi poziv bo štel pa može od 43.—50. leta. Glede uporabe črne vojske v fronti se je določilo nekaj posebnega. Dosedaj se je moglo za službo v fronti uporabljati samo prvi poziv, to je črnovojne od 19.—37. leta, drugi poziv od 38.—42. leta ni bil namenjen za službo v fronti, pa se je v tej vojni vendarle godilo. Znaprej bodo mogli v fronti uporabljati ves novi prvi poziv, tedaj može do 42. leta. V izredni potrebi bodo pa mogli v fronto poslati tudi može od 43.—50. leta. Pri novem drugem pozivu se bo razločevalo med moškimi, ki so bili že vojaki, in med takimi, ki še niso služili. Katere bodo najprej klicali, ali one, ki so že služili, ali te, ki še niso služili, ali obe vrsti skupaj, še ni določeno. Tudi se še ne ve, če bodo tisti, ki so že služili, morali kritik prebiranju. V ogrskem državnem zboru bo te dni novi zakon

v razpravi in bo gotovo sprejet. Pri nas bo pa novi zakon razglašen s cesarjo naredbo po § 14., kar se bo prav kmalu zgodilo. Novi črnovojniški letniki bodo baje vpoklicani šele meseca septembra, ali pa še pozneje.

«Jezik očistite pegi!» Nemci so vsi nesrečni, ker že ne morejo svojega jezika očistiti tujk. Zlasti „francozinje“ jim delajo hude preglavice. Nagrade so razpisali, da bi že vendar kdo iznašel primerne nemške besede za „saison“, „konfektion“ i. t. d., a razsojevalni odbor je vse „iznajdbe“ zavrgel, češ da nobena popolnoma ne izraža tega, kar pove tujka. Slovenski časnikarji pa nimamo takih skrbi. Vsa poročila o vojni lepo prevajamo iz nemških listov kolikor mogoče točno, da nas ne konfiscirajo. Tako smo v tej stroki prišli od obrta na veleindustrijo. Kdor ne verjame, naj malo bolj počasi čita naše liste, te in one bivše stranke.

Kupujte srečke «Slovenske Straže»! Skrajni čas je, da se po vseh slovenskih krajih razvije najživahnejše kupovanje srečk „Slovenske Straže“ v Ljubljani. Zrebanje je že meseca maja. Ker velja srečka samo 1 K, naj bi v vsakem kraju plemeniti možje takoj opozarjali ljudstvo na namen tega podjetja „Slovenske Straže“, ki bo čisti dobiček dala v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. Treba je hitrega dela, da bo uspeh časten za nas vse!

Upravni svet železnice Kranj—Tržič je namesto pokojnega barona Schwegla izvolil za predsednika deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča.

Č. g. vojaški nadkurat Hubert Rant je radi bolezni dobil dopust in prišel za en teden v Kranj. Odkar traja vojna, je bil g. Rant ves čas na bojnem polju in je pokopal nad tisoč padlih vojakov.

Za vojnega kurata je bil imenovan č. g. dr. Ivan Andoljšek.

Slovenski duhovniki v vojni. Iz lavantinske škofije je 20 duhovnikov bilo vpoklicanih. — Č. g. kurat Turšič, bivši šentvidski kapelan, je obolel in je dobil en mesec dopusta.

Za rekonvalescente se išče v najem proti primerni odškodnini večje zemljišče za nasajenje zelenjave v bližnji okolici Kranja. Razven tega se kupijo rejeni prašiči. Ponudbe naj se pošljejo na postajno vojaško poveljstvo v Kranju.

V Šmarjeti na Dolenjskem je dne 18. t. m. umrl ondoltni župnik č. g. Andrej Zaman, duhovni svetnik. Nekaj časa je kapelanoval v Smledniku.

V Ratečah na Gorenjskem ljudje še ne morejo orati in sejati, ker leži še zelo veliko snega.

Hrepenenje po miru na Dunaju. Zadnje nedeljo je bila na Dunaju procesija za mir, katero je vodil kardinal nadškof dr. Piffl. V procesiji je šlo 40.000 ljudi, ki so se pomikali v stolnico sv. Štefana, kjer je kardinal opravil od papeža predpisane molitve za mir.

Krušne karte. Od 25. aprila dalje bo v Ljubljani mogoče dobivati kruh in moko samo s krušnimi kartami.

V Ljubljani bo mesto napravilo svojo pekarno in prodajalno.

S karpatskega bojišča so pripeljali v Ljubljano 322 ranjencev.

Premeščen je deželno-vladni konceptni praktikant dr. Karol Tekavčič od okrajnega glavarstva v Črnomlju k okrajnemu glavarstvu v Kranj.

Beseda gorenjskega moža. Neki gorenjski mož je pisal dne 4. t. m. svoji ženi med drugim to-le: „Urá, Urá! In z vrancem drviva čez hrib in plan, čez vode in jarke brez trepeta in strahu pred sovražnimi krogli. Samo to veva, da naju kliče dolžnost; samo za njo drviva, če treba, v pogubo in smrt. Vidiš torej, draga žena, da sem pravi vojak, kakor se za Kranjca in Gorenjca spodobi. In nad nami vsemi je Bog! Zato ne žaluj in si ne rudi srca z britkimi mislimi in skrbmi. Delaj in izpolnjuj svoje materinske dolžnosti nasproti ljubim malim, ki jih vzgajaš v strahu božjem. Vse drugo prepusti Bogu. Če se vrnem, bo naše veselje neizmerno; potem bomo vedeli šele prav ceniti, mir in ljubezen. Če me pa ne bo nazaj, se bova videla pa onkraj groba, kjer se nama bo vekomaj povračalo z neskončno srečo, ker sva na zemlji vestno vršila vsak svoje dolžnosti.“ — Ako se bodo vsi možje vrnili iz vojne tako poboljšani in vneti za izpolnjevanje dolžnosti stanu, kakor obeta ta Gorenjec, potem bo vojna zelo veliko koristila.

Ruski begunci. Iz vjetniškega tabora na Češkem je pobegnil ruski grof Mihael Tolstoj z nekaterimi tovariši. Begune so vjeli v nekem gozdu na Moravskem in jih pripeljali nazaj na Češko. Begunci so rekli, da so ušli le zato, ker so si hoteli ogledati Moravsko.

Vrednost dobitkov loterije «Slovenske Straže» 20.000 K. Naberite tudi pri svojih znancih denar za srečke in pošljite takoj denar z naročilom „Slovenski Straži“ v Ljubljano!

C. kr. kranjska kmetijska družba je imela zadnji ponedeljek občni zbor, ki je dokazal, da družba vključ v vojnem vihranju še ni preveč nazadovala in da vrši tudi v teh težkih časih svojo nalogo. Slišali so se pa na shodu nekateri resnobni in času primerni opomini. Predsednik poslanec Povše je pripovedoval, kako v Nemčiji kmetijstvo veliko bolje napreduje, kakor v Avstriji, in da k temu največ pripomorejo umetna gnojila, kakršnih je v Nemčiji v obilni meri po nizki ceni, ter umno obdelovanje zemlje. Govornik je omenil, da j. v državnem zboru in v kmetijskem svetu ponovno stavi predloge, da naj se ustanove ali vsaj podpirajo tovarne za umetna gnojila, da pa žal še ni bilo razuma za tako velika vprašanja. Dr. Krek je omenjal velike dolžnosti, katerih izpolnjevanje sedaj vlada zahteva od kmeta, in je pristavil: Ker se s paragrafom 14. nalagajo kmetom velika bremena, bi bilo prav, ako bi se s paragrafom 14 tudi za kmeta kaj storilo. Dr. Lampe je pa opominjal kmete, da naj mirno ostanejo na svojem posestvu, če ne bo oblast ukazala, da naj se umaknejo. Glavni odbor družbe je deloval dobro. Sprejeli so se nekateri nasveti, ki pa seveda niso bili posebno daleko-sežni. Sprejel se je tudi predlog, da naj družba daje članom na leto po 3 sadna drevesca namesto po 4.

«Glavna posojilnica». Dne 18. t. m. se je vršil v hotelu „Lloyd“ prvi redni občni zbor „Kreditne zadruge“, ki boče urediti začne „Glavne posojilnice“. Deželnemu odboru se je izrekla zahvala, ker je prevzel za „Kreditno zadrugo“ pri „Kranjski deželni banki“ jamstvo za menični eskomptni kredit do najvišjega zneska pol milijona kron. Zadruga je prejela od zadruženikov 533.617 K 45 v. Izplačala je pa 148.500 K več in se je za ta znesek zadolžila pri deželni banki. Včlanjeno državno uradništvo ji pa dolguje na odpravičinah še 163.194 K 04. Sklenilo se je, da se plačevanje pospeši, da prevzame „Kreditna zadruga“ jamstvo, da se članom „Glavne posojilnice“, ki vplačajo določeni asanačni prispevek, ne zgodi vsled članstva pri „Glavni“ nobena škoda (vsled eksekucije po § 60. zadr. zak.) ter da bodo oproščeni vsake nadaljne obveze, ki bi izvirala iz neomejenega jamstva pri „Glavni“. Poravnati je za vloge še okoli 230.000 K; $\frac{3}{4}$ vlog je pa s 30 odstotki že poravnanih. Za poravnavo zadnje četrtinke se bo skušalo dobiti pri „Deželni banki“ posojilo.

Lakota na Kranjskem. Lakota nam preti. Ako bi ne bilo kmalu vojne konec in ako bi bila letos slaba letina — Bog se nas usmili! Kmalu bo sto let, kar je bila na Kranjskem prava lakota. V cerkvi sv. Petra pod Šmarjetino Goro pri Kranju se še vidi spomenik na strašno lakoto, ki je mučila in morila prebivalce na Kranjskem l. 1816. in prvo polovico leta 1817. V tej cerkvi visi na zidu kosiren korec in pod njim tabla, na kateri pripoveduje slovenski in nemški napis, kako so l. 1817. s tem korcem delili stradalcem „rumfortarsko“ juho. Slovenski napis pravi: V letu 1816. je bila zemlja tako nerodovitna, da so revni ljudje v letu 1817. tako stradali, da so po več krajih travo in otrobe jedli in od lakote mrli. Od krščanske ljubezni vžgani so se znašli v tej soseski dobrotniki, ki so s tem korcem petdesetim najbolj potrebnim v Stražišču takoimenovano rumfortarsko župo pustili deliti in so jih tako v najhujšem času preživili. Precej po tej hudi letini je pa Bog dal zemlji tako rodovitnost, da je žito na tak dober kup prišlo, kakor pokaže zdalej zapisana žitna cena. V letu 1817. pred žetvijo: 1 mernik pšenice 6 gld., 1 mernik rži 4 gld. 30 kr., 1 mernik ječmena 3 gld. 10 kr., 1 mernik prosa 3 gld. 15 kr., 1 mernik turšice 4 gld., 1 mernik ajde 7 gld., 1 mernik ovsa 2 gld. — Žitna cena v letu 1818. pred žetvijo: 1 mernik pšenice 1 gld. 40 kr., 1 mernik rži 1 gld. 18 kr., 1 mernik ječmena 54 kr., 1 mernik prosa 1 gld. 30 kr., 1 mernik turšice 1 gld., 1 mernik ajde 1 gld., 1 mernik ovsa 40 kr. — K večjemu spominu božje pravice in božjega usmiljenja naj ta korec tukaj visi. — 30. junija 1818. — V spomin na lakoto, ki je bila pred 100 leti, kuharice še sedaj na veliko noč skušajo „alelujo“ ali olupke od repe kot posebno, zgodovinsko jed.

Cene živil na Dunaju. Dunajčani imajo cesarja in ministre blizu, zato jih lakota ne bo tako naglo pobrala. Kadar jim kaj pomanjka, pa gredo v večjem številu potkat na dvor in cesar pa minister sta brž glede podpore edina. Kar je boljše, vse Dunaj povzije. Najboljše goveje meso se dobiva na Dunaju po 2 K do 3 K 60 v. Volov so prignali pretekli mesec na Dunaj 32.510, telet 16.900, pitanih prašičev pa 54.606. Mleka nekoliko primanjkuje in je liter za 4 vin. dražji, kakor je bil lani ob tem času, posneto mleko ima pa isto ceno. Pšenična moka in riž sta po kroni, sladkor je pa 4 do 14 v pod krono in ina isto ceno, kakor lani osorej.

Za slepce. Pri baron Flödniggovi ustanovi in pri ilirski ustanovi za slepe se bodo podelila začetkom šolskega leta 1915/16 dve ali tri mesta. Ustanove se uživajo v odgojilnici za slepe v Lincu. Šolski pouk se bo pričel sredi septembra. Prošnja naj se vloži pri okrajnem glavarstvu do 10. maja.

Popravek. V zadnji številki „Domoljuba“ pravi članek: „Glavno vprašanje ostane (zdaj po vojni): kam s sirotami? Sirotišnice, kar jih imamo, so polne in tam otrok, ki še niso za šolo, sploh ne sprejemajo. Zavodov za take otroke sploh nimamo.“ Te besede niso resnične. V Kranju imamo lepo, novo sirotišnico, ki je pa še skoraj prazna, ker manjka denarja za vzdrževanje sirot. Tri prazne sobe so se zadnji čas odstopile za dekliško ljudsko šolo. V to sirotišnico se sprejemajo tudi taki otroci, ki še niso za šolo, namreč od 3. do 6. leta starosti. Priporočamo višjim krogom ta zavod v podporo, da bo mogel dosežati svoj namen.

Kovinski dan v Kranju. Šolarji so nabrali zadnjo sredo v Kranju mnogo kovin za vojno. Vsa čast dobrim rokam. Vsled želje nekaterih se bode pobiranje ponovilo v sredo, dne 28. t. m.

Umrl je včeraj v Kranju cesarski svetnik in c. kr. davčni nadupravitelj v p. Anton Orehek. Bil je blagega srca in splošno priljubljen.

Šolarji so dolžni udeleževati se verskih vaj. Neki katoliški oče se je pritožil na državno sodišče zoper to, da mu je okrajni šolski svet zapretil z zaporom, ako bode še dalje branil sinu udeleževati se verskih vaj. V pritožbi se je poudarjalo, da so šolarji pač dolžni po šolskem zakonu hoditi v šolo k verouku, niso pa dolžni udeleževati se verskih vaj, in da se z omenjeno grožnjo omejuje svoboda vesti. Zastopnik vlade je pa pred državnim sodiščem postopanje okrajnega šolskega sveta in ministrstva utemeljeval tako: Verske vaje so bistven del verouka. Naša nova šola je izšla iz verske šole. Državni temeljni zakon določuje, da naj cerkev svoje zadeve sama upravlja. Ker je bil pa verski pouk na šolah, pod nadzorstvom države, prepuščen cerkvi, ji je bila s tem podeljena pravica do verskih vaj, kajti državni šolski zakon nič ni hotel omejevati pravice cerkve. Po cerkvenih nazorih je dolžnost šolskih otrok, ne samo naučiti se, kar se v šoli pri verouku predava, ampak tudi udeleževati versko mišljenje. Verouk tedaj nikakor ne obsega samo pouka, marveč tudi vzgojni moment. Država pa določuje samo to, koliko ur naj se verski pouk vrši. Državno sodišče je razsodilo tako, da se z omenjeno zahtevo ni kršila po državnih zakonih zajamčena svoboda vere in vesti, ker je po določbah državnega ljudskošolskega zakona otrok dolžan udeleževati se vseh učnih predmetov šole in verske vaje obsegajo bistven del šolskega pouka. — Po tej razsodbi ni več dvoma, da so otroci dolžni hoditi k šolarski sv. maši in da se neupravičene zamude lahko kaznujejo.

Lakomiselna zloba. Kmetje spod Sv. Jošta pripovedujejo, da so se štiri ljubljanski dijaki pripeljali v soboto s kolesi do pod Sv. Jošta, pustili tam kolesa ter šli peš višje gori. Zažgali so tam tačas suho travo, potem katere se je hitro vnela tudi hosta. Nastal bi bil lahko velik požar, ki bi bil napravil mnogim posestnikom precej škode. Zahvaliti se je samo ljudem, ki so še pravočasno prihiteli ter ogenj pogasili. Fantov pa niso mogli prijeti, ker so jim ušli s kolesi proti Ljubljani.

Iz ruskega vjetništva so se oglasili: Valentin Meršolj, doma iz Radovljice, „Zarjan“, kot medicinec je pridno opravljal službo pri saniteti, a dne 21. marca so ga Rusi vjeli na Karpatih. — Iz ruskega vjetništva je pisal Ivan Kroflič: „Tukaj v Rusiji nam ni preslabo. Dve uri prej imamo dan, kakor pri vas, in dve uri kasneje noč. Kruh je tukaj po ceni, za pet krajcarjev se dobi funt belega kruha.“ V rusko vjetništvo se je več tednov vozil Josip Hauptman iz Ljubljane. Od onod je pisal tudi poročnik Anton Pavletič, ki je bil prej v Premišlju. Nadalje je v Rusiji poročnik Josip Trtnik iz Ljubljane.

Najden zaklad tvori današnja priloga „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani za marsikoga, ki se bode odzval v istej se nahajajočemu vabilu sreče. Sreča še biva na svetu in je naklonjena vsem, ki zaupajo in verujejo vanjo. Ko torej danes vsakomu ponuja svojo roko, naj se ji nihče ne odtgne!

„Svetovna vojska.“ 11. sešitek, ki je te dni izšel, opisuje prve boje med nemškimi in francoskimi četami, ki so se vršili ob francosko-nemški meji meseca avgusta. Popis boja je sestavljen zelo pregledno in ima to prednost, da so med bojne popise vpletena pripovedovanja vojakov, ki so se teh bojev udeleževali, tako da ni vsa stvar suhoparna, temveč živahna in zanimiva. Sešitek krasi tri izvirne slike. Izšel je tudi že 12. sešitek.

Razglas. Naravna posledica obstoječih izvanrednih razmer je tudi izvanredno velika poraba usnja za vojne namene. Da se zamore to izvanredno potrebo na strojih kriti, je brezpogojno treba, da se domača produkcija strojne skorje (lubja) z vsemi mogočimi sredstvi neguje in to tembolj, ker je uvoz strojev z ozirom na vojno stanje iz inozemstva nemogoč. Ta smoter se pa doseže samo s tem, da se ne samo les, v sočnem času posekan, kakor je to že potrebno po določilih gozdne postave, popolnoma in pra-

vočasno olupi, ampak da se tudi vsa skorja po pravilnem obdelovanju porabi za izdelovanje strojev. V interesu gozdnih posestnikov in lesnih trgovcev samih je z ozirom na izvanredno visoke cene lesne skorje, ki so nastale vsled velike potrebe, olupljenju posekanega lesa in porabi skorje za izdelovanje strojev posvetiti največjo pozornost. Zagotovljen je s tem posetnikom gozdov in lesnim trgovcem dohodek, katerega so dozaj mogoče podcenjevali. C. kr. okrajno glavarstvo bode po svojih organih strogo pazilo na točno izpolnjevanje predpisov gozdne postave posebno glede olupljenja posekanega lesa. Toda s tem še smoter ne bode dosežen. Posetniki gozdov in lesni trgovci naj gledajo na to, da olupljenja skorja (lubje) posekanega lesa, posebno smrekovega, hrastovega lesa in lesa plemenitega kostanja, ne obleži neporabljen, ampak se vsa porabi za izdelovanje strojev. Da pa skorja ne izgubi strojivnih snovi, treba jo je najprvo, in sicer še v gozdu, v povezkih, skladih ali na palicah nabrati s skornatostranjo na vzgor ali na vun sušiti in jo tako pripraviti za nadaljnjo uporabo. Koristna uporaba lesne skorje ni samo v interesu dobrega gozdnega gospodarstva, ampak bode tudi pripomogla, da se z ozirom na vojno stanje nastala velika potreba usnja pokrije. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 14. aprila 1915.

„Kraljici nebes in zemlje.“ Karlo Adamič. Zbirka Marijinih pesmi za mešani zbor, samospesve in orgle. — Cena partituri K 1.80, glasovi po 40 v. V Ljubljani 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Dvanajst novih Marijinih pesmi, ki bodo našim cerkvenim zborom zlasti za bližajočo se majnik dobrodošle. Te po slogu zmerno moderne skladbe so vseskozi jasno zamišljene, blage v melodiji, fine v harmonijah. Lepe in prikupne so vse brez izjeme, posebno vznesene: št. 1, 3, 6, 7, 11. Iskreno občutena sta tudi sopranska samospesva v št. 4 in 5. Vsled resnične absolutno glasbene vrednosti in hkrati lahke izvedljivosti zaslužijo Karlo Adamičeve Marijine pesmi vsestransko, kar najtoplejše priporočilo. St. Premrl.

Darovi učenek dekliške ljudske šole v Kranju za „Rdeči križ“

Darovali so sledeče učenke iz Kranja: Volčič Franja 20 v, Otrin Jakobina 14 v, Bisjak Cirila 20 v, Završnik Fer. 60 v, Terpin Dorotea 10 v, Nitsch Ana 10 v, Reyer Miros. 32 v, Čadež Franja 10 v, Čebulj Ivanka 10 v, Pfeifer Ivanka 14 v, Mihelič Marija 12 v, Mutej Angela 10 v, Slabé Ivana 10 v, Kotlovšek Mihaela 20 v, Malec Marija 10 v, Uitz G. 10 v, Knific Jožefa 10 v, Hojkar Leopolda 20 v, Šipec Fr. 12 v, Pikuš Marta 24 v, Volčič Ana 30 v, Omersa Angela 60 v, Pirnat Manica 20 v, Schiffer L. 30 v, Hlebanja Mar. 28 v, Uranč Matilda 10 v, Chrobath Vitalija 40 v, Pečnik A. 40 v, Družovec Marija 20 v, Puhar Hel. 10 v, Majdič Marija 50 v, Rihtaršič Franja 20 v, Požgaj Vida 20 v, N. N. 28 v, Schopf Marga 10 v, Vidmar Marija 16 v, Bodlaj Julija 40 v, Bidovec Marija 20 v, Čebulj Pavla 40 v, Vreček Pavla 48 v, Eržen Jerica 30 v, Šegula Marija 20 v, Logar Stanislava 20 v, Ivanc Vida 30 v, Kruh Ljudmila 20 v, Frenš Josipina 30 v, Kožuh Ana 8 v, Kožuh Sonja 8 v, Miklavčič Marica 10 v, Solar Alojzija 10 v. — Iz Črčič: Gorenje Save, s Huj, Klanca, z Rupe in s Primskovega: Bihenc Ana 20 v, Bernard Krist. 20 v, Volk Angela 12 v, Jeršin Ivanka 20 v, Kunstelj Ivana 20 v, Sorli Kancijanila 30 v, Bradaška Amalija 20 v, Brešar Franja 16 v, Omejec Angela 4 v, Gruden Franja 40 v, Sorli Josipina 40 v, Ločnikar Kristina 40 v, Jugović Franja, šolska voditeljica 96 v. Za vdove in sirote vojakov so učenke darovale 1 K 50 v. — Skupaj 16 K 14 v. — Vodstvo 5 razredne dekliške lj. šole v Kranju.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 21. aprila. Rusi hočejo vreči tudi armado iz Odese na Karpate.

Krakov, 21. aprila. Rusi noč in dan uirjujejo Premišelj.

Črnovice, 22. aprila. Že dva dni se vrše ljuti boji severovzhodno od Črnovic. Za barikade porabljajo Rusi spomenike z bojanskega pokopališča. Ruski letalec je vrgel nekaj bomb na Črnovice. Nemški „golob“ je šel za njim in zadel rusko letalo. Ruska častnika sta padla na zemljo in se ubila.

Berlin, 21. aprila. V Severnem morju je bil potopljen en angleški podmorski čoln. Najbrže je bilo ondi potopljenih še več drugih angleških podmorskih čolnov.

Berlin, 21. aprila. Izkrčalo se ni 20.000 Francozov in Angležev v Enosu, severno od Saroškega zaliva pri Dardanelah, kakor so poročali časniki.

Rim, 21. aprila. Car je Krupenskega, ruskega poslanika v Rimu imenoval za državnega tajnika.

Sofija, 21. aprila. Grška vlada ni prepovedala prevoza orožja za Srbe.

Bukarešt, 21. aprila. Sinčič ob 11. uri je bil hud artiljerijski boj med avstrijskimi in srbskimi baterijami ob Donavi pri Tekiju nasproti Oršove. Avstrijski topovi so uničili gozdove na Sveti gori pri Tekiju. Gromelo je celo noč.

Atene, 21. aprila. Srbi delajo priprave ob bolgarski meji. — Pri Strumici se pripravljajo bolgarski četaši k napadu na Srbe.

Atene, 21. aprila. Venizelos je prišel v Aleksandrijo in Kairo, kjer so ga slovesno sprejeli. — Grški princ Jurij je odpotoval v Pariz.

Madrid, 21. aprila. Španci se pripravljajo, da bi zasedli Gibraltar. Po celi kraljevini so veliki shodi in demonstracije.

London, 21. aprila. Južni del nemške jugozahodne Afrike so zasedli Angleži.

London, 21. aprila. Vežba se blizu 400 angleških letalcev. Vlada se trudi, za to, da bi se izdelalo kolikor mogoče veliko letal. Westminsteri vojvoda je kot letalec pridružen zračnemu brodogovju.

Dunaj, 22. aprila. Hud spopad je bil včeraj po noči pri Užoku. Rusi so bili odbiti z velikimi izgubami. Pod nekim vrhom leži 400 ruskih mrličev; 1200 Rusov je bilo vjetih. — V zadnjem mesecu je 17.000 ruskih konjikov prišlo čez mejo v Romunijo, kjer so bili razoroženi. — Bukovinski uradi so še vsi v Dorni Vatri. Pri Zalesčikih je včasih artiljerijski boj, drugače je v Bukovini mir.

Berlin, 22. aprila. Francozi so včeraj na več krajih napravili napade, pa so bili odbiti.

Berlin, 22. aprila. Da bi bil ruski vrhovni poveljnik Nikolaj Nikolajevič nevarno bolan, je izmišljotina.

Rim, 22. aprila. V pokrajinah Perugia in Palermo je bil danes silen potres.

Carigrad, 22. aprila. Turški finančni minister je odpotoval v nemški glavni stan.

Z bojnege polja.

(Napisal vojni kurat J. Hafner.)

„In govorili bode jezike...“ Zdi se mi primerno reči eno dve o naših avstrijskih in ogrskih jezikih, v kolikor je to vprašanje eno najbolj zanimivih vojskinih zadev.

Stopim v garnizijsko bolnico v Gradcu. V skupinah sede in stoje tu ranjeni, bolni in okrevajoči vojaki. Pristopim, nasmehnem se, ponudim cigarete in vprašam po domovini. „Pane, mi jsme Češi“, se odreže trojica okoli češkega dnevnika. „Magyarom-Rumun“, odvrne samotno ždeč, črn hrust. „A ja Rusin“, pristavi potihno mladič, v katerega silim izpraševaje. „Ščo, ti Moskal?“ „Ne, ne, ja poljski Ruten“, hitro popravi. „Prošu pane, mi Poljaki“, se postavi zopet trojica za hrbtom. In tako dalje. Razun Italijanov in Slovakov sem našel v dveh sobah vse narodnosti, med njimi rojaka Ignacija Azmana, trgovca in posestnika iz Kroke, ter Alojzija Bidovca, krojača iz Kranja.

Isto je v Delatinu; na cesti, v bolnišnici, v častniški menaži. Naravnost začudenje vzbuja množica čeških inženirjev in častnikov, ranjenih Hrvatov in trenčinskih Slovkov. Slovaki so gotovo najvernejši in najpobožnejši narod v monarhiji. Po narodni zavednosti se seveda odlikujejo, tu in tam celo na manj prijeten način. Nemci in Mažari, pa tudi Hrvata brez trobojnice na čepici težko najdeš. Slovenski vojak zna povečini laško ali nemško in velja za Laha ali Nemca; le če kaj ukrade ali sicer kaj zagreši, je priznan za Slovence. Naravnost cinična je zavest Srbov. Če ga z nabito puško na prsih vprašaš, kaj je, bo slovesno trdil, da je Srb. Slovak je Mažar; šele na vprašanje, kako govori, pove da govori „slovensko“ t. j. slovaško. Trinajsti čudež sveta je ogrski Žid, med Mažari najzavednejši in najponosnejši narodnjak. Prizna sicer, da je njegov oče ali stari oče privandral kot Jud iz Galicije v Magyar-orszag, deželo sv. Štefana; toda on se je pisal še za Meilensteina, je častil Mojzesa, čigar ime je nosil, in sukal pajče (kodre ob ušesih), napredni sin ali vnuk se pa piše Mérföldkö, kliče za Lajoša, govori le madjarsko, spoštuje Kalvina ter se kratko striže tudi okoli ušes. Na take malenkosti, kakor je kriv nos, nabrekle ustnice in blesteča polt, se v „orszagu“ ne gleda pri dobrih patriotih. Ime se spremeni za eno krono, vera pa zastonj.

Ustavim v Gradcu na cesti mladega duhovna in se pomenim z njim. Predstavi se mi kot bivši vojni kurat, ki govori in piše živi jezik nemški, a je moral vojno službo zapustiti, ker je večina vojakov tam slučajno govorila češko.

O veliki noči napravimo vojaško službo božjo. Nemec pridiga po nemško; vzvišeno, vzneseno, domoljubno, piramidalno — kolosalno, in je od poveljstva zelo pohvaljen kot mož na mestu, kakršnih se potrebuje. Po sv. maši gospod

moli Oče naš, a tudi Daj nam danes — sam. Eni ne znajo očenaša, drugi ne nemščine, ker so slučajno skoraj sami Slovaki in Hrvati. „Ja, diese ferfl . . . slavischen Sprachen!“ Samo Žid se jih nauči, ker bi bilo bolje, da bi jih tudi on ne znal. Žid govori v Galiciji poleg žargona in nemščine tudi rusinsko in poljsko že kot petleten otrok. Za konec še eno: veselja, začudenja in tibega zadoščenja drhteče dobremu Slovanu srce, ko sliši in v par dneh ume en slovanski jezik za drugim in spozna, kako blizu so si še danes. Ko bo odvzeta hudiču oblast — ker le on jih je zmešal — bodo zopet eno.

Beseda srca. Prišlo mi je slučajno v roke pismo češkega vojaka od trena, ki ga je prejel od svoje družine. V slovenski prestavi naj ga gorenjskim ženam podam, da bodo brale, kako njih severne sestre mislijo in čutijo. — „Naš dragi tatinek! Mi te vsi skupaj pristrčno pozdravljamo in poljubljamo ter ti naznanjamo, da smo hvala Bogu vsi zdravi, in ti želimo, da bi te vse-mogočni Bog obvaroval vsega hudega, da bi se ti kaj ne primerilo, da bi te božja Porodnica očuvala in osvobodila, da bi se nam srečno in zdrav vrnil. Naš dragi tatinek, ti niti ne veš, kako se mi tebe spominjamo, podnevi in ponoči, kadar se zbudim, in ne veš, kako si me potolažil s to zalepko, da si še v mestu. Dragi moj tatinek, jaz bi še rajši videla, ko bi mi pisal, da že prideš domov, to bi ti mi leteli naproti, jaz bi bila z otroci vsak dan na postaji, to bi se mi potolažili, saj ne veš koliko mi na te mislimo in otroci kako dolgo molijo vsako jutro in vsak večer, da bi nam le dobri Bog ohranil našega tatinka, da bi nam zdrav prišel. Kadar dobim pisanje od tebe, me revčki izprašujejo, če boš že prišel domu, to bi te popadli in jaz tudi, ker je že davno, kar te nismo videli. Kako se nate zanašamo, da bi le edini Bog te nam varoval pred vsem hudim, da bi se nam srečno in zdrav domov povrnil. Jaz ne vem, kaj bi storila, ako bi mi ne prišel nazaj, to ni zaradi mene, sem z malim zadovoljna, da le otroke opravi, ali se na to ne smem niti spomniti, ker karnaprej jokam, ker je vse drugače, na kar pogledam. Jaz bi to popisala, pa se bojim, ker bi ti ne mogel spati. Ali kar potrpi, da bi le vse-mogočni Bog dal, da bi nam prišel in bi se našli skupaj. Denar sem ti takoj poslala, ko si poslal atres 22., ponedeljek, sem šla in takoj sem ti poslala in sem vprašala, če bi šlo to po telegrafu, a oni so mi rekli, da na bojno polje to ne gre, poslala sem ti pet goldinarjev, a kadar boš potreboval, pa piši, jaz ti pošljem zopet pet goldinarjev in jaz bi dala poslednje in vse na svet, da bi le ti prišel, in ko dobim pismo ti bom takoj odpisala in nesla bom to v Kolin, da boš to preje dobil, zdaj to dobim čez sedem dni, in to je dolgo. Mi te vsi še enkrat skupaj pozdravljamo in deklice ti pošiljajo poljubčke in ti žele, da bi te vse-mogočni Bog varoval vsega zla, da bi se nam srečno in zdrav domov vrnil. Moj tatinek predragi, jaz ti pošiljam tisoč poljubčkov in ti želim, da bi te edini Bog varoval vsega zla, da bi se zopet zdravi sešli, to veš, da imamo le tebe, naš tatinek dragi in dobri, da bi le Bog dal, da bi bilo tega konec, da bi nam prišel, saj veš kako se te otroci nadejajo, z Bogom, z Bogom, tatinek.“ (Na posebnem listku dalje.) „Mi te še enkrat vsi pozdravljamo in stara mati te pozdravlja in vedno mi piše, je še zdrava, in Ruženka te kar naprej kliče: tati, pojd domu papat, in ko jo vprašam, kje je tati, pa pove: zunaj, ma že pamet. Z Bogom, z Bogom, moram ti pisati, da imam kokljo, ima že mlade, deset jih ima, tako fletnih, imam veselje nad njimi, sem jih kupila zate, če ti Bog da učakati, ko prideš domov, to jih boš vesel, da bi te le Bog obvaroval in bi prišel in bi bili veseli.“ Tudi dobro srce romandanta tega moža je bilo ginjeno, ko je bral to pismo in obljubil, paziti na moža, da bi se vrnil k tej dobri ženi.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 19, Ljubljana.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

Dr. Globočnik ni k vojakom poklican in zdravi nadalje. 16 52—34

Ganglional

je iz najboljših rastlin in po lastni sestavi pripravljen čaj, kateri se rabi z vspehom kot domače sredstvo proti živčnim oboletostim. Učinek tega čaja se pokaže posebno v tem, ker umiri živce, lajša bolečine, redi kri, odpravi krče, povrne spanec, sploh vpliva kar najbolje na telesno moč in dobro razpoloženje, kakor tudi na prebavo. Ganglional se dobi pristen edino le pri c. in kr. dvornem in komornem založniku

JULIJU BITTNERJU, lekarnarju Reichenau, Nižje Avstrijsko.

Cena eni škatlici z natančnim navodilom 3 krone. Dobi se se pa tudi v vseh lekarnah, drugače pa od zgorajšnje lekarnarje proti pošiljavi 3 krone poštne prosto.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo ameriškanski umetni zobje posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana. Stritarjeva ulica št. 7.

Zahvala.

Za prijazne dokaze toplega sočutja ob smrti naše iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, sestre in tete, gospe

Alojzije Potuček roj. Zadražnik
posestnice v Kranju

se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti, zato naj prejmejo srčno zahvalo tem potom vsi darovalci krasnih vencev in tudi vsi oni, ki so spremili blago rajnko na zadnji poti k večnemu počitku.

Posebej se zahvaljujemo prečastiti duhovščini in vsem, ki so nam stali v britkih urah ob strani.

Kranj, dne 20. aprila 1915.

Žalujoci ostali.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naš predobri soprog, ozir. oče, stari oče, brat in stric, gospod

Anton Orehek

cesarski svetnik in c. kr. davčni nadupravitelj v p.

danes, dne 22. aprila t. l. po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnkega se vrši v soboto, dne 24. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Kranju, dne 22. aprila 1915.

Kornelija Orehek, soproga.

Vsi vnuki in vnukinje.

Kornelija Rooss roj. Orehek, Slavi Orehek, učiteljica, hčeri.

Ivan Orehek, c. kr. nadporočnik, sin.

Albert Rooss, c. kr. davčni upravitelj, zet.

Čisto novo in moderno

blago za ženske in moške obleke radi prevelikega nakupa in velike zaloge prodajam

po lastni ceni

IVAN SAVNIK
Kranj, pri Besenčanu.